

Przewodnik dla nauczycieli

IDEA

Mądrych bajek z całego świata

Materiały dydaktyczne zawarte w niniejszej broszurze to **proponcja dla nauczycieli młodszych klas szkoły podstawowej, bibliotekarzy, nauczycieli świetlic szkolnych i oddziałów przedszkolnych**, aby razem z dziećmi wyruszyli w świat bajek z różnych stron świata. Audiobook zawiera jedną bajkę z Polski i szesnaście bajek z ośmiu innych krajów, które odwiedziła Dominika Kulczyk podczas przygotowywania pierwszego sezonu programu *Efekt Domina*. Bajki czytają dzieci oraz osoby znane ze świata kultury i mediów – aktorzy i dziennikarze. *Mądre bajki z całego świata* stwarzają szansę, by **wprowadzić dzieci w świat wartości**, które są życiowymi drogowskazami kształtującymi zachowania i postawy ludzi – determinują relacje międzyludzkie, czyniąc życie lepszym. Te wartościowe bajki mówią o tym, co dla nas najważniejsze i najcenniejsze: o miłości, dobru, mądrości, rozważdze, uczciwości i wytrwałości. O odwadze, zaufaniu, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, życzliwości, umiejętności współpracy i współdziałania. Pozwalają dzieciom zrozumieć, że nie można budować własnego życia na krzywdzie i niesprawiedliwości.

Dobro zawsze wraca ze z wielokrotnioną siłą! *Mądre bajki z całego świata* pozwolą nauczycielom **rozbudować, wzbogacić i uatrakcyjnić programy nauczania i programy wychowawcze**. Przygotowany materiał odpowiada założeniom podstawy programowej dla pierwszego etapu edukacyjnego – edukacji wczesnoszkolnej – i obowiązującej na tym etapie formie kształcenia zintegrowanego. Pozwala na osiągnięcie następujących celów ujętych w podstawie programowej:

- wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, fizycznym i estetycznym, przygotowanie do życia w zgodzie z samym sobą, ludźmi i przyrodą,
- dbanie o to, by dziecko odróżniało dobro od zła,
- kształtowanie systemu wiadomości i umiejętności potrzebnych do poznawania i rozumienia świata.

Wartości w bajkach

Każda bajka ma swoje źródło w podaniach, legendach i historiach kraju, z którego pochodzi. Bohaterami są dorośli, dzieci o oryginalnych imionach oraz egzotyczne zwierzęta obdarzone ludzkimi cechami. W każdej bajce

bohater staje w obliczu wyzwania: zagadki, którą musi rozwiązać, zadania, które musi zrealizować, trudności do pokonania. Musi zmierzyć się z nadprzyrodzonymi siłami i przeciwnościami losu, wykazać się hartem ducha, cierpliwością, szlachetnością i inteligencją, a nierzadko również sprytem.

Każda bajka zawiera przesłanie moralne, odkrywa przed dziećmi świat wartości i pożądanых cech ludzi. Uniwersalne wartości i pożądane cechy charakteru przedstawiane w *Mądrych bajkach z całego świata* to:

- *Bajka o Piotrusiu* – **dobroć, wrażliwość, odpowiedzialność.**
- *Słońce i księżyc* – **szacunek, miłość, szczęście.**
- *Gwiazda poranna* – **miłość, rodzina.**
- *Kłótniwe sąsiadki* – **współpraca, wzajemna pomoc, zgoda.**
- *Kijaruna* – **szlachetność, dobroć, troskliwość, wewnętrzne piękno.**
- *O sprytnym sułtanie i jeszcze sprytniejszym Alim* – **spryt, hojność, szlachetność.**
- *Zaczarowane bociany* – **wzajemna pomoc, zaufanie, roztropność, cierpliwość, sprawiedliwość.**
- *O tym, skąd się wzięły tygrysy* – **współpraca, mądrość.**
- *Sprawiedliwy królik* – **miłość, wytrwałość, sprawiedliwość.**
- *Król ptaków* – **troska o rodzinę, mądrość,**

roztropność, powściągliwość, szacunek.

- *Czterej bracia* – **uczciwość, spryt, odwaga.**
- *Bajka o króliku i krabie* – **sprawiedliwość, pracowitość, spryt.**
- *Rodrigo i kolba kukurydzy* – **oszczędność, dobroczynność, hojność, poszanowanie dóbr.**
- *O tym, jak Anansi obdarzył ludzkość opowieściami* – **spryt, inteligencja, odwaga, mądrość, wiedza.**
- *Najmądrzejsze stworzenie na ziemi* – **wiedza, mądrość.**
- *O dzielnej myszce Namudu* – **odwaga, spryt.**
- *O tym, jak afrykańskie żurawie zdobyły swoje korony* – **mądrość, pomysłowość, współpraca, spryt.**

Młodzi uczniowie są w tym momencie intelektualnego rozwoju, gdy zastanawiają się nad obserwowanym i doświadczanym światem, nad własnymi przeżyciami. Dzieci w tym wieku potrafią uogólnić swoje przeżycia i przyjąć perspektywę innej osoby. Dostrzegają, że życiem ludzi rządzą pewne reguły, które porządkują rzeczywistość i ułatwiają funkcjonowanie. Rozumieją, że ustalonych zasad trzeba przestrzegać, a ich złamanie wiąże się z konsekwencjami. *Mądre bajki z całego świata* odpowiadają tym potrzebom rozwojowym dzieci i umożliwiają im uczenie się zachowań społecznie pożytecznych.

Mądre bajki z całego świata to:

- **audiobook** z 17 bajkami z różnych stron świata, czytany przez dzieci oraz osoby znane ze świata kultury i mediów – popularnych aktorów, osobowości telewizyjne i radiowe;
- **karty pracy** dla uczniów zawierające ćwiczenia, a także propozycje rozmów i wspólnych działań nauczyciela i uczniów;
- **przykładowe scenariusze** zajęć wraz z opinią metodyczną;
- **treści nauczania według podstawy programowej** przyporządkowane każdej z bajek.

Proponowana struktura zajęć

WPROWADZENIE

Przedstawienie uczniom wybranych zagadnień dotyczących kraju, z którego pochodzi bajka, np. prezentacja na mapie lub globusie odległości między Polską a danym krajem, porównanie powierzchni obu państw, porównanie liczby mieszkańców, prezentacja i omówienie cech charakterystycznych flagi i godła, przekazanie uczniom podstawowych informacji na temat klimatu, roślin, zwierząt, ciekawostki dotyczące danego kraju.

Wprowadzenie ma ułatwić dzieciom odbiór bajki i identyfikację z jej bohaterami.

ROZWINIĘCIE

Tę część zajęć rozpoczyna wspólne wysłuchanie bajki, a następnie swobodna rozmowa na jej temat – dzielenie się przemyśleniami przez uczniów. Do każdej bajki przygotowano zestaw pytań, które mają pomóc nauczycielowi zwrócić uwagę dzieci na główne wątki poruszone w opowieściach i wyeksponować omawiane wartości. Karty pracy można wykorzystać w dowolnym momencie lekcji, zgodnie z decyzją nauczyciela i zainteresowaniami grupy. Dzieci mogą podjąć próbę ułożenia własnego zakończenia bajki i opisać dalsze losy bohaterów. Tym samym uczniowie staną się współtwórcami bajek.

ZAKOŃCZENIE

Każdą lekcję kończy podsumowanie oraz propozycja przeniesienia wartościowych zachowań do codziennych sytuacji szkolnych i pozaszkolnych.

prof. UAM dr hab. Kinga KUSZAK
Wydział Studiów Edukacyjnych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu